

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 19 від «20» червня 2017
Зав. кафедри

_____ О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ФАХІВЕЦЬ В БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник:
к.е.н. Роженко О.В., старший викладач
кафедри підприємництва і торгівлі

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова
Семестр	3
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні/ семінарські, годин	15
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	75
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - освоєння студентами положень зв'язаних з управлінням комунікаційною діяльністю підприємницьких структур усіх форм власності, виходячи з об'єктивних закономірностей формування та розвитку системи управління підприємницькою діяльністю, відображенні сучасного стану теоретичних досліджень і практичних розробок в області бізнесу.

Завдання - визначення предмету, сутності та змісту дисципліни; вивчення теоретичних засади комунікаційної діяльності; вивчення поняття і характеристик інструментарію управління комунікаціями в бізнес-середовищі; вивчення способів управління комунікаціями; пошук резервів підвищення ефективності бізнесу через управління комунікаціями.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Сутність комунікацій. Предмет і задачі дисципліни					
Тема 1. Моделі і етапи комунікації	24	6	3		15
Тема 2. Управління комунікацією як функція організації	24	6	3		15
Разом за змістовим модулем 1	48	12	6		30
Змістовий модуль 2. Управління внутрішньою та зовнішньою комунікацією підприємства					
Тема 3. Управління внутрішньою комунікацією організації	24	6	3		15
Тема 4. Управління зовнішньою комунікацією	24	6	3		15
Тема 5. Ефективність комунікації	24	6	3		15
Разом за змістовим модулем 2	72	18	9		45
Усього годин	120	30	15		75

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар - розгорнута бесіда Моделі і етапи комунікації	3
2	Семінар - дискусія Управління комунікацією як функція організації	3
3	Семінар запитань і відповідей Управління внутрішньою комунікацією організації	3
4	Семінар - розгорнута бесіда Управління зовнішньою комунікацією	3
5	Семінар - розгорнута бесіда Ефективність комунікації	3

5. Індивідуальні завдання

- 1 Огляд періодичної і монографічної наукової літератури
- 2 Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою
- 3 Добір статистичної інформації та складання на її підставі таблиць та графіків
- 4 Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Сутність комунікацій. Предмет і задачі дисципліни			
Семинар - розгорнута бесіда Моделі і етапи комунікації	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття Джерела [1, 2, 3, 4,5,6,7]. 2. Самотестування 3. Підготовка презентації доповіді	Індивідуальне опитування, презентація доповіді
Семинар - дискусія Управління комунікацією як функція організації	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття Джерела [1, 2, 3, 4,5,6,7]. 2. Самотестування 3. Підготовка презентації доповіді	Індивідуальне опитування, презентація доповіді
Разом змістовий модуль 1	30		
Змістовий модуль 2. Управління внутрішньою та зовнішньою комунікацією підприємства			
Семинар запитань і відповідей Управління внутрішньою комунікацією організації	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття Джерела [1, 2, 3, 4,5,6,7]. 2. Самотестування 3. Підготовка презентації доповіді	Індивідуальне опитування, презентація доповіді
Семинар - розгорнута бесіда Управління зовнішньою комунікацією	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття Джерела [1, 2, 3, 4,5,6,7]. 2. Самотестування 3. Підготовка презентації доповіді	Індивідуальне опитування, презентація доповіді
Семинар - розгорнута бесіда Ефективність комунікації	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття Джерела [1, 2, 3, 4,5,6,7]. 2. Самотестування 3. Підготовка презентації доповіді	Індивідуальне опитування, презентація доповіді
Разом змістовий модуль 2	45		

7. Результати навчання

1	Оволодіння основними поняттями та принципами управління комунікаційною діяльністю
2	Формування у студентів управлінського мислення
3	Визначення економічної та комунікативної ефективності
4	Опанування знань щодо моделей й етапів комунікації
5	Вивчення способів управління внутрішньою комунікацією бізнесу
6	Вивчення способів управління зовнішньою комунікацією бізнесу
7	Вивчення комунікаційних стратегій бізнес-середовища

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури)

9. Методи оцінювання

Залік

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: на протязі семестру (100 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1		5	5			10
Тема 2		5	5			10
Разом за змістовий модулем 1		10	10	5	20	45
Змістовий модуль 1						
Тема 3		5	5			10
Тема 4		5	5			10
Тема 5		5	5			10
Разом за змістовий модулем 1		15	15	5	20	55
Разом		25	25	10	40	100

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

- 1 Електронний конспект лекцій
- 2 Методичні вказівки з вивчення дисципліни
- 3 Комплекти індивідуальних завдань
- 4 Навчальна та наукова література, нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV
- 2 Про рекламу: Закон України від 03.02.2004 №270/96-ВР // Урядовий кур'єр.- 2004.- 25 лютого
- 3 Юзик Л.О. Комунікативний менеджмент: науково-методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни / Юзик Л.О. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. – 66 с.
- 4 Тихомирова Є.Б. Зв'язки з громадськістю: Навчальний посібник. – Київ: НМЦВО, 2001 – 560 с.
- 5 Ділові контакти з іноземними партнерами: Навч.-практ. посібник для бізнесмена. – К.: Видво Європ. Ун-ту, 2004. – 284с.
- 6 Інтернет-технологии в экономике знаний Серия: Учебники для программы МВА 19
Издатель: Инфра-М, 2010 – 448 с. <http://st-books.ru/item/14291>
- 7 Коноваленко, М. Ю. Ділові комунікації: підручник / М. Ю. Коноваленко, В. А. Коноваленко. - М.: Юрайт, 2013. - 468 с.

Допоміжна

- 1 Про захист прав споживачів: Закон України від 01.10.1991 // Правда України.- 1991.- 26.11 листопада
- 2 Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 // Урядовий кур'єр.- 1996.- 29 червня
- 3 Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 // Голос України.- 1993.- № 242

- 4 Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 №74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України.- 1998.- №27-28
- 5 Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України 04.02.1998 №75/98-ВР // Відомості Верховної Ради України.- 1998.- №27-28
- 6 Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001// Голос України.- 2001.- 27 лютого
- 7 Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.1998 №1511 // Урядовий кур'єр.- 1998.- 1 жовтня
- 8 Аакер Д. Стратегическое рыночное управление: Пер. с англ.; Под ред. Ю.Н. Каптуревского.- СПб.: Питер, 2002.- 544 с.
- 9 Балабанова Л.В. Зв'язки з громадськістю в системі маркетингового менеджменту підприємств: Монографія / Л.В. Балабанова, К.В.Савельєва. - Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. - 273 с.
- 10 Коммуникационная политика в системе маркетинга предприятия: Методические рекомендации к изучению темы по дисциплине «Маркетинг предприятия» / Л.В. Балабанова, С.И. Коломыцева, И.В. Балабанова.- Донецк: ДонГУЭТ, 2003.- 88 с.
- 11 Портер М. Конкуренция.: Пер. с англ.: Учеб. пособие.- М.: Вильямс, 2001.- 495 с.
- 12 Райс Эл. Позиционирование: битва за узнаваемость: Пер. с англ. / Эл. Райс, Дж. Траут; Под ред. Ю.Н. Каптуревского.- СПб: Питер, 2001.- 256 с.
- 13 Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навчальний посібник.- Вид. 2-ге, доповн.- Львів: Новий світ-2000, Альтаір-2002, 2003.- 272 с.

Інформаційні ресурси

- 1 www.ukrstat.gov.ua/
- 2 www.rada.gov.ua/
- 3 www.vobu.com.ua
- 4 smida.gov.ua/
- 5 <http://www.bank24.ru/glossary/> (словник економічних термінів)